

Leszek Karski

Sprawozdanie z prac prowadzonych
w ramach udziału w 13 Konferencji
Stron Ramowej Konwencji
Klimatycznej i 3 Konferencji Stron
Protokołu z Kyoto oraz organów
pomocniczych, które odbyły się na
wyspie Bali w Indonezji : 3 - 15
grudnia 2007 r.

Studia Ecologiae et Bioethicae 6, 575-584

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z prac prowadzonych w ramach udziału w 13 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Klimatycznej i 3 Konferencji Stron Protokołu z Kyoto oraz organów pomocniczych, które odbyły się na wyspie Bali w Indonezji

3 – 15 grudnia 2007 r.

Dr Leszek Karski uczestniczył jako delegat Polski na Konferencje.

Delegowany jako koordynator obszaru Protokołu z Kyoto i zgodnie z Instrukcją wyjazdową jest odpowiedzialny za:

- Przegląd Protokołu z Kyoto zgodnie z art. 9;
- Poprawki do Protokołu z Kyoto w sprawie procedur i mechanizmów dotyczących realizacji zobowiązań;
- Sprawy dotyczące negatywnych skutków zmian klimatycznych oraz środków w odpowiedzi na zmiany klimatu;
- Dalsze zobowiązania Stron z załącznika I do Konwencji w ramach Protokołu z Kyoto zgodnie z artykułem 3 ustępem 9 – AWG;
- Budowanie potencjału w ramach Protokołu;
- Powiązanie obszaru Protokołu z Kyoto z budowaniem potencjału w ramach Konwencji – Dialog.

I BALI ROADMAP

II DWIE ŚCIEŻKI PRZYSZŁYCH ROZWIĄZAŃ

I BALI ROADMAP

Podstawowym tematem Konferencji Stron i prezentacji jest Bali Roadmap. Problem polega na tym, iż kraje nie są w stanie zgodzić nawet co do tego co wchodzi w zakres Bali Roadmap.

Wspólnota Europejska proponuje, aby Bali Roadmap obywatło się w ramach dwóch równoległych procesów – Konwencji (Dialog) i Protokołu (AWG). Powinny być one skoordynowane, w najlepszym przypadku połączone. Powołanie grupy ad hoc on Bali Roadmap, która by powiązała Dialog z AWG i Przeglądem, zorganizowanie szeregu warsztatów z tego obszaru.

USA uważa iż dyskusja powinna się skupić na Dialogu – nie bierze udziału w dyskusji, dotyczącej Protokołu, którego nie jest stroną i do tej pory nie wyraziły

woli ratyfikacji (jednak w side event o zamierzeniach legislacyjnych (uczestniczyło 5 senatorów demokratów i republikanin) oraz informacji Wlk Brytanii na Lex o zainteresowaniu USA kwestiami odpowiedzialności (compliance) można się spodziewać zmiany sztywnego stanowiska w tej sprawie zwłaszcza po wyborach).

Umbrella bez USA uznaje, iż istotnym elementem Bali Roadmap jest AWG i prace w częściach składowych Bali Roadmap powinny skutkować jednolitym efektem. Norwegia, Islandia, Szwajcaria, Nowa Zelandia, Kanada optują za połączeniem procesów w ramach Konwencji i w ramach Protokołu w jeden. Taktycznie wyrażają zgodę na rozważanie dwóch oddzielnych, ale skoordynowanych ścieżek.

G 77 + China uważa, że obie ścieżki powinny być rozpatrywane osobno. Obawiają się, iż ich połączenie może spowodować, iż będą zmuszone do zaciągnięcia zobowiązań. Chiny również opowiadają się za prowadzeniem Dialogu z możliwością podjęcia decyzji, lecz bez powiązania z innymi procesami. Podobnie Indie.

OPEC podobnie jak G77 + China optują za rozłączeniem ścieżek. Arabia Saudyjska opowiada się za kontynuacją Dialogu bez określenia terminu jego zakończenia i bez możliwości podjęcia wiążącej decyzji w sprawie dalszych zobowiązań. Uważa, iż szczegółowe zobowiązania redukcyjne powinny być określone przez AWG i dotyczyć wyłącznie państw rozwiniętych.

AOSIS (dla mnie dosyć niekonkretne stanowisko) wypowiada się niejednolicie część państw uznaje, iż nie powinno nastąpić powiązanie procesów, część przychylnie traktuje propozycję Wspólnoty Europejskiej (Tuvalu), ponadto optują za benchmarkiem dla post-2012 porozumienia powinno być uniknięcie wpływu zmian klimatu na małe rozwijające się państwa wyspiarskie,

Pozostałe państwa wnoszą o rozdzielenie procesów, które mogą zakończyć się decyzjami.

Różnice są bardzo duże pomiędzy poszczególnymi krajami. Zarówno Wspólnota Europejska, G-77 + China, USA usztywniają się w swoich stanowiskach.

Brak konsensusu w tym obszarze widoczne jest w treści decyzji przyjętej przez COP w sprawie Bali Roadmap. Z wersji ostatecznej usunięto określenie procentowe redukcji emisji i datę osiągnięcia tejże redukcji. Istotne jest osiągnięcie zgody na rozpoczęcie procesu wdrażania Konwencji poprzez długotrwałą współpracę zarówno teraz jak i do 2012 r. , jak i po 2012 r. Wyniki procesu powinny być przyjęte na 15 Konferencji. Wydaje się, iż najistotniejszymi elementami przyszłej decyzji dla Polski są w szczególności:

- wspólna wizja długoterminowych działań, włączając w to długoterminowe globalne cele w obszarze redukcji emisji z nawiązaniem do zasady wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności,
- poszerzenie krajowych i międzynarodowych działań w zakresie zapobiegania zmianom klimatu przez wszystkie rozwinięte państwa, przy braniu pod uwagę zróżnicowanych warunków, wprowadzenie działań w zakresie zapobiegania zmianom klimatu przez państwa rozwijające się, kwestii lesistości w państwach rozwijających się, poszerzenie sektorowego podejścia opartego na współpracy i promowaniu rozwoju, zastosowania i rozprzestrzeniania praktyk i technologii,

- różne podejścia, przy wykorzystaniu mechanizmów rynkowych, ekonomicznych i społecznych konsekwencji środków w odpowiedzi na zmiany klimatu,
- wzmocnienie działań w obszarze adaptacji, w tym międzynarodową współpracę w obszarze wdrażania niezbędnych działań adaptacyjnych, oceny potrzeb finansowych, budowanie potencjału i strategii w odpowiedzi na zmiany klimatu, integracji adaptacji do planowania narodowego i sektorowego, zarządzanie ryzykiem, z uwzględnieniem ubezpieczeń, dywersyfikację gospodarczą w celu zapewnienia zdolności dostosowawczych,
 - poszerzenie działań w zakresie rozwoju i transferu technologii w obszarze zapobiegania zmianom klimatu i adaptacji,
 - wzmocnienie działań w zakresie postanowień dotyczących zasobów finansowych i inwestycji wspierających działania zapobiegające zmianom klimatu i działania adaptacji, w tym polepszenie dostępu do adekwatnych, przewidywalnych i zrównoważonych środków finansowych, wsparcia finansowego i technicznego i postanowień o nowych i dodatkowych środkach dla państw rozwijających się, zachęt dla krajów rozwijających się w obszarze rozwoju strategii zapobiegania zmianom klimatu i planów adaptacyjnych, innowacyjne ujęcie środków w celu asysty państwom rozwijającym się, które są szczególnie wrażliwe na negatywne skutki zmian klimatu, w pokryciu kosztów adaptacyjnych, wplecenie działań w zasadę zrównoważonego rozwoju, mobilizacja środków oraz inwestycji publicznych i prywatnych, włączając wybory wdrożenia inwestycji sprzyjających zmniejszeniu emisyjności, finansowe i techniczne wsparcie budowy potencjału służącego ocenie kosztów adaptacyjnych dla krajów rozwijających się.

Na baczna uwagę zasługuje powołanie Ad Hoc Working Group on Long-term Cooperative Action under the Convention, w 2008 r. grupa ma 4 sesje i raportuje w Poznaniu, oraz prośba do państw o dostarczenie do sekretariatu ich stanowiska na temat programu prac do 22 lutego 2008 r..

Link do decyzji COP w sprawie Bali Roadmap

http://unfccc.int/files/meetings/cop_13/application/pdf/cp_bali_action.pdf

II DWIE ŚCIEŻKI PRZYSZŁYCH ROZWIĄZAŃ

W pracach 13 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Klimatycznej i 3 Konferencji Stron Protokołu z Kyoto oraz organów pomocniczych wyróżnić należy 2 ścieżki przyszłych rozwiązań.

- 1 KONWENCJA Dialog
- 2 PROTOKÓŁ z Kyoto

Ponadto w ramach drugiej ścieżki należy wyróżnić trzy podścieżki:

- a) AWG przyszłe zobowiązania państw Aneksu I
- b) PRZEGLĄD Protokołu zgodnie z art. 9
- c) PROPOZYCJA Rosyjska

Pojawia się problem ustalenia pomiędzy stronami jakie podstawowe obszary tematyczne wchodzi w poszczególne ścieżki. Takie określenie jest niezbędne, aby nie duplikować prac. Na spotkaniu AWG zaproponowano (Sekretariat) następujący podział:

AWG: LULUCF, Mechanizmy elastyczne, Sektory i gazy, Negatywne skutki, Okres zobowiązań, Charakter zobowiązań

Dialog: Adaptacja, Finansowanie, Transfer technologii, Środki w odpowiedzi na zmiany klimatu, Budowanie potencjału

Przegląd: Udział w procesie, Aneksy i zmiany, Procedura odpowiedzialności, Przywileje i immunitety.

Powyższy podział został skrytykowany przez część państw, jednak wydaje się, iż jest najbardziej trafny i bliski rozumieniu większości Stron.

Ad. 1

Rozmowy w ramach Konwencji odbywają się głównie poprzez Dialog w sprawie długoterminowych działań w obszarze zmian klimatu poprzez wzmocnienie wdrożenia Konwencji

Celem Wspólnoty Europejskiej jest uzgodnienie, iż Dialog będzie częścią Bali Roadmap i przyczyni się do przyjęcia globalnego i kompleksowego porozumienia w 2009. Dialog powinien objąć dyskusje o odpowiednim wkładzie wszystkich krajów. WE kładzie nacisk na wyeliminowanie postanowień wykluczających zobowiązania, zwłaszcza dla szybko rozwijających się państw spoza Załącznika I. Wspólnota Europejska zwróciła uwagę, że podstawowa część finansowania powinna być przeznaczona na inwestycje, które nie byłyby podjęte z innych powodów. Niezbędne są innowacyjne metody finansowania, wzmocnienie istniejących systemów. Wspólnota Europejska zauważyła, iż często problemem jest brak woli politycznej w krajach rozwijających się, aby korzystać z technologii, a nie brak przepływu technologii.

USA opowiadają się za przyjęciem wspólnego globalnego celu, i krajowych strategii dla jego osiągnięcia, uwzględnieniem warunków w każdym kraju i podejściami sektorowymi. Bez wiążących zobowiązań.

Państwa rozwinięte zgadzają się, iż adaptacja powinna być priorytetem we wszystkich krajach.

Państwa rozwijające się podkreślają, iż nie zgadzają się na żadne nowe zobowiązania dla siebie, przypominają o niskich emisjach na osobę w tej grupie krajów i niewielkiej odpowiedzialności za zmiany klimatu. Podkreślają konieczność odpowiedniego finansowania: adaptacji do zmian klimatu, transferu technologii służących adaptacji oraz adaptacji do negatywnych skutków środków podjętych przez kraje rozwinięte w celu zapobiegania zmianom klimatu. Państwa rozwijające się proponowały, aby zwiększyć środki na Funduszu Adaptacyjny poprzez obciążenie transferu jednostek (handlu uprawnieniami do emisji i JI) opłatami od transakcji na rzecz Funduszu. Państwa spoza Aneksu I w odniesieniu do technologii domagają się udostępnienia technologii na zasadach niekomercyjnych. Podkreślają, iż istotniejsza od wynagradzania innowacyjności jest korzyść społeczna. Powinien być stworzo-

ny system łatwego i prostego przekazywania technologii. Powołano się na przykład Protokołu Montrealskiego.

G77 + China są przeciwne wiązaniu Dialogu z pracami w ramach Protokołu. Indie i Chiny nie zgadzają się na łączenie lub koordynowanie procesu Dialogu z innymi ścieżkami. Indie proponują przekazywanie na Fundusz środków z mechanizmów zapewniania wykonania zobowiązań (compliance) na poziomie krajowym czy regionalnym oraz obowiązkowe składki na Fundusz, według skali składek ONZ. Proponowano przekształcenie rynku węglowego w taki sposób, żeby kraje rozwijające się mogły otrzymać więcej środków.

OPEC brak zgody na nowe zobowiązania dla krajów rozwijających się. W kwestii finansowania niezwykle aktywna jest Arabia Saudyjska. Bezpośrednio stwierdzono, iż państwa rozwinięte powinny mieć istotne zobowiązania w płatnościach na rzecz krajów uzależnionych od wpływów z ropy naftowej – powinno to być widoczne we wszelkich procesach.

Chile – zaproponowało, aby dyskusja w ramach kontynuacji Dialogu skoncentrowano się na krajach nie posiadających zobowiązań w ramach Protokołu z Kyoto, bo zobowiązaniami dla krajów wymienionych w Załączniku I zajmuje się AWG. Dla krajów spoza Załącznika I potrzebne są zachęty do podejmowania działań związane ze wzrostem efektywności energetycznej i redukcją ubóstwa. Działania te powinny mieć charakter wymierny i powinny być monitorowane oraz powinno się dokonywać przeglądu.

RPA skupiła się na powiązaniu z innymi wartościami zagrożonymi przez zmiany klimatu (np. bioróżnorodność) i konieczności określenia odpowiedzialności – kto zapłaci za ich utratę.

Indonezja wspomniała iż adaptacja jest wkładem krajów rozwijających się do łagodzenia zmian klimatu i należy to mocno podkreślić w ramach prac Dialogu. Istotną uwagę zwrócono na wylesianie, które odpowiada za 17% do 20 % globalnych emisji. Ten problem powinien zostać rozwiązany wg państw rozwijających się za pomocą odpowiedniego finansowania.

Ad 2 a

AWG Dalsze zobowiązania dla państw członkowskich z Aneksu I, w ramach Protokołu z Kyoto

Czwarta sesja rozpoczęta w Wiedniu w sierpniu 2007 r. jest kontynuowana na Bali. W konkluzjach AWG przewidziano, iż aby osiągnąć poziom stabilizacji państwa Aneksu I powinny obniżyć emisję o około 25 % do 40 % poniżej 1990 r. do 2020 r. Prace w ramach grupy dotyczyły przede wszystkim przeglądu programu prac, metod prac oraz programu przyszłych sesji. Skupiano się na możliwościach państw Aneksu I w zakresie redukcji emisji, negatywnych skutkach oraz instrumentach, środkach i metodologii dostępnej dla państw rozwiniętych.

Korea, uznaje, iż AWG stanowi podstawę dla post-2012 zobowiązań.

Wspólnota Europejska optuje za koordynacją prac z innymi post-2012 procesami, oraz opowiada się za umieszczeniem w drafcie tekstu, iż emisje do połowy wieku

powinny spaść poniżej połowy poziomu z 2000 roku. Cel w postaci nieprzekroczenia temperatury 2 stopni. Włączenie dodatkowych sektorów, wykorzystanie mechanizmów elastycznych i przygotowanie zróżnicowanych celów redukcyjnych. Podstawą rozmów na temat przyszłych prac jest obniżenie emisji przez państwa Aneksu I o około 25 % do 40 % poniżej 1990 r. do 2020 r.. Powiązane procesy powinny być skierowane na zmianę w kierunku społeczeństwa niskoemisyjnego.

G77 + China podkreślają, iż w przypadku dodania nowych elementów, jak LULUCF czy gazów w drugim okresie rozliczeniowym wskaźnik określony w Wiedniu dla państw Aneksu I powinien być przeskalowany. Podkreślano rozdzielność ścieżek, zarazem prace nie powinny być powielane. Chiny zwracają również uwagę na brak jasności, jeżeli chodzi o datę zakończenia prac AWG.

Kanada, Australia i Japonia opowiadają się za włączeniem prac AWG do Bali Roadmap.

Podobnie Nowa Zelandia proponuje dyskusję nad zasadami, które będą obowiązywały w reżimie po 2012 r., zanim zaczniesz mówić o zadaniach, dodatkowo chce włączenia LULUCF.

Państwa nie zgodziły się na draft zaproponowany przez przewodniczącego <http://unfccc.int/resource/docs/2007/awg4/eng/l06r01.pdf>.

Natomiast zgodziły się na draft raportu na temat prac drugiej części sesji http://maindb.unfccc.int/library/view_pdf.pl?url=http://unfccc.int/resource/docs/2007/awg4/eng/l05.pdf.

Przyjęto konkluzje http://unfccc.int/meetings/cop_13/items/4049.php.

Ad. 2 b

W ramach art. 9 na Bali trwają dyskusje nad zakresem, treścią i procedurą drugiego Przeglądu.

Państwa Aneksu I chcą się skupić na efektywności Protokołu z Kyoto, w kontekście osiągnięcia ostatecznego celu konwencji.

Wspólnota Europejska uważa, iż Przegląd jest drogą do porozumienia po 2012 r., ponadto powinno się brać pod uwagę prace AWG. Aby można było mówić o efektach w Poznaniu, przegląd powinien dotyczyć wszystkich postanowień Protokołu w szczególności: zakresu i efektywności mechanizmów elastycznych, LULUCF, zakresu sektorowego i gazów, w szczególności odnośnie transportu morskiego i transportu lotniczego, procedury zmian aneksów, zapewnienia środków na adaptacje dla krajów najbardziej wrażliwych, efektywnego mechanizmu przywilejów i immunitetów dla organów. Również adaptacja. Włączenie do Przeglądu Russian Proposal.

Rosja i Białoruś proponują ocenić procedury zmian oraz wprowadzić uproszczenie procedur w aspekcie poprawek do aneksu B – włączenie do Przeglądu Propozycji rosyjskiej. Propozycja powołania grupy ad hoc (za tym opowiadają się również Australia, Kanada i AOSIS).

Australia i Kanada opowiada się za całościowym przeglądem postanowień Protokołu.

Japonia chce analizy charakteru zobowiązań – optuje za rozważeniem celów emisyjność/produkt.

Norwegia opowiada się za bunker fuels.

Państwa z poza Aneksu I optują za dokonaniem przeglądu w zakresie wdrażania Protokołu, co oznacza przegląd zobowiązań, ich zakresu, a także krajów, które mają obowiązek redukcji emisji (dotyczy również transferu technologii, budowania potencjału i wsparcia finansowego w tym obszarze).

G 77 + Chiny: (należy podkreślić, iż była słaba koordynacja ustaleń pomiędzy państwami tej grupy, poniżej poglądy zbieżne) Przegląd powinien się skupić na wdrożeniu zobowiązań stron Aneksu I (finansowe, transfer technologii, również ocena redukcji emisji, chociaż tutaj można jedynie rozpatrywać raporty początkowe). Ocena wywiązywania się ze zobowiązań krajów Aneksu I. Indie przeciwstawiają się rozważaniom na temat jakichkolwiek zobowiązań dla państw rozwijających się. Sprzeciwiają się powołaniu grupy ad hoc do rozstrzygnięcia sporu o podstawowy cel Przeglądu efektywność czy wdrożenie. Sprzeciwiają się uproszczeniu procedur odnośnie załącznika B.

OPEC: w większości zgadza się z G 77, dodatkowo proponuje przeanalizowanie rozkładu ciężarów zobowiązań w ramach bubble, działania w odpowiedzi na zmiany klimatu – w szczególności kwestia odszkodowań dla państw, których gospodarki poniosą straty na skutek redukcji zużycia ropy naftowej, (szkoda że nie możemy tego rozwinąć na forum międzynarodowym na węgiel, spróbujmy przynajmniej na poziomie wspólnotowym). Arabia Saudyjska opowiada się za wiążącymi zobowiązaniami i konsekwencjami dla państw, które nie realizują celów.

Państwa z lasami tropikalnymi Brazylia i Indonezja: proponują przeprowadzenie analizy działań, które będą prowadziły do redukcji emisji z wylesiania w państwach rozwijających się i podkreślają zagadnienie sfinansowania.

Państwa afrykańskie ostrzegają przed podważaniem postanowień Protokołu i optują, za wzmocnieniem roli przeglądu w zakresie oceny wdrożenia.

AOSIS optuje za nowymi sektorami

Właściwie wszystkie kraje spoza aneksu I uważają, iż przegląd nie powinien prowadzić do nowych zobowiązań dla żadnych stron. Należy włączyć zagadnienia adaptacji. Upierają się przy opłatach z transferu uprawnień na Fundusz Adaptacyjny. Pragną skupić się na kwestii struktury Protokołu, aby wzmocnić jego efektywność. Proponują wzmocnić rolę CDM, uprościć procedury. Należy rozważyć podjęcie nowych działań przez państwa Aneksu I, w szczególności powinno się to odnosić do państw gdzie emisje są wysokie i które nie są na ścieżce Protokołu. Podkreślają kwestie poszerzenia działań związanych z promowaniem transferu technologii i badań.

Decyzja w sprawie zakresu Przeglądu – zgoda na to, iż Przegląd powinien zmierzać do wzmocnienia wdrożenia i dalszego wypracowania kolejnych elementów, w tym adaptacji. Przegląd powinien się opierać na czwartym Raporcie IPCC, nie powinien być niespójny z pracami w ramach Konwencji i nie powinien prowadzić do nowych zobowiązań, powinien być powiązany z odpowiednimi działaniami podejmowanymi w ramach ścieżek Protokołu i Konwencji i w ramach Przeglądu powinno się brać pod uwagę te ścieżki.

Do 7 marca 2008 Strony i odpowiednie organizacje w celu kompilacji i syntezy są zaproszone do dostarczania ich stanowisk dotyczących ujęcia następujących zagadnień w Przeglądzie:

Poszerzenia udziału z wpływów JI i ET dla potrzeb adaptacji,

Odpowiednich elementów proceduralnych dla dookreślenia zobowiązań państw Aneksu I, Przywilejów i immunitetów, Zakresu i efektywności mechanizmów elastycznych, wzmocnienie równego rozmieszczenia CDM,

Minimalizacji negatywnych skutków w szczególności dla państw rozwijających się oraz w szczególności dla państw zidentyfikowanych w art. 4.8 i 4.9 Konwencji.

Na uwagę zasługują warsztaty oraz dostarczenie przez Sekretariat do października 2008 dokumentu informacyjnego AWG. Raport z Przeglądu w Poznaniu 2008. http://unfccc.int/files/meetings/cop_13/application/pdf/cmp_art_nine.pdf.

Ustalono, iż przywileje i immunitety należy włączyć do drugiego przeglądu (przy pewnym sprzeciwie Iranu i wahaniach Brazylii). Bardzo silnie opowiada się za tym Wspólnota Europejska.

Raport Compliance Committee – nie wszystkie państwa dostarczyły 4 krajowy raport i dodatkowe informacje zgodnie z art. 7.2. Zaproszono do dobrowolnego finansowania Trust Fund dla dodatkowych działań. Wspólnota Europejska wspiera zwiększenie nakładów z funduszu na finansowanie podróży dla członków i zastępców członków Compliance Committee. Kanada uważa, iż płacić powinny państwa, które obsadzają komitet.

W końcu przyjęto stanowisko Wspólnoty Europejskiej. Decyzja w sprawie Raportu: http://unfccc.int/files/meetings/cop_13/application/pdf/cmp_compl.pdf.

Propozycja Białoruska – sekretariat przedstawił opinię prawną (istotny wkład WE LEX), z której wynika, iż propozycja jest niezgodna z Postanowieniami Protokołu odnośnie zmian art. 20 i 21. Konkluzja jest taka, iż sprawa powróci do agendy, kiedy ratyfikuje poprawkę zwykłą większość Stron. Zagadnienie polityczne bardziej, niż prawne, gdyż Niemcy i Komisja blokują poprawkę ze względów politycznych, gospodarczych i prawnych. Stanowisko Rosji jest ciekawe – od roku trwa procedura ratyfikacji, za bardzo silnie opowiada się Kazachstan.

Ad. 2 c

Propozycja rosyjska, ze względu na brak konkretnych propozycji i niechęć państw rozwijających się, które widzą w niej fazę przed przyjęciem na siebie wiążących zobowiązań, powoduje, iż zostanie ona najprawdopodobniej przeniesiona do Przeglądu.

Wspólnota Europejska zajmuje stanowisko wyczekujące, lecz optuje za włączeniem propozycji do Przeglądu.

Kanada zaproponowała, aby włączyć Propozycję do Dialogu.

Brak konkretnego stanowiska Rosji.

Indie, Arabia Saudyjska i po pewnych wahaniach również Chiny mocno sprzeciwiają się Propozycji rosyjskiej.

Wnioski:

Za dużo ścieżek, kraje się gubią. Nie uniknie się duplikowania prac. Najprawdopodobniej może to oznaczać znaczące spowolnienie procesów albo ścieżki mogą się rozjechać. Aby uniknąć rozjechania się ścieżek dyskusje w ramach Konwencji (Dialog) należy rozpatrywać wspólnie z dyskusją w ramach AWG, a także przeglądu Protokołu z Kyoto zgodnie z art. 9. Przegląd może być istotną drogą do podjęcia negocjacji w obszarze nowych zobowiązań na okres po 2012 r.. Zwłaszcza bardzo istotne w przypadku braku woli podjęcia wiążących zobowiązań w długim okresie w ramach Dialogu.

Niestety wydaje się bardzo prawdopodobne, iż wszystkie kraje nie porozumieją się co do ścieżki Protokołu z Kyoto.

Brak porozumienia co do ścieżki w ramach Protokołu, może oznaczać, iż: po 2012 roku istotne znaczenie będzie miało nowe porozumienie zawarte w ramach Dialogu, będzie to jednak porozumienie bez wiążących zobowiązań redukcyjnych.

Po 2012 roku będzie nadal obowiązywał Protokół, lecz już bez wiążących celów redukcyjnych, reszta zobowiązań pozostaje.

Po 2012 roku zostanie zawarte nowe porozumienie, lecz tylko pomiędzy krajami rozwiniętymi.

Brak porozumienia w 2009 będzie oznaczał, iż na Polską prezydencję we Wspólnocie Europejskiej przypadnie duża część negocjacji przyszłego nowego porozumienia. Należy stworzyć podstawy instytucyjne i przygotować się do negocjacji.

Jest też możliwe inne rozwiązanie – w przypadku, kiedy państwa typu USA i najzamożniejsze kraje rozwijające się doznają w ciągu najbliższych kilku lat istotnych anomalii klimatycznych, nastąpi szybkie przyjęcie nowego porozumienia z wiążącymi zobowiązaniami. (przykład Australii, która ratyfikowała Protokół wraz z poprawką białoruską, ponieważ nastąpiła w tym kraju fala upałów i gospodarka z tego tytułu doznaje wielomiliardowych strat)

Wydaje się, iż w przypadku zawarcia nowego porozumienia, czy też kalki Protokołu z Kyoto z wiążącymi celami redukcyjnymi i obowiązkami finansowymi państw rozwiniętych najbardziej zyskają najzamożniejsze państwa rozwijające się, najbardziej stracą najbiedniejsze państwa rozwinięte.

Polska ma bardzo złą sytuację jako kraj węglowy. Jednak nie możemy być państwem, które jest hamulcowym. Musimy podjąć aktywne działania w tym zakresie. Powinniśmy zbudować strategię z ambitnymi celami redukcji emisji, zwłaszcza w kontekście rozwoju odnawialnych źródeł energii i wzrostu efektywności energetycznej. Zarazem jednak powinniśmy uzyskać środki wspólnotowe na transformację naszej gospodarki z gospodarki opartej na węglu na gospodarkę niskoemisyjną oraz stworzyć system wsparcia działań zmierzających do ochrony klimatu.

Kolejnym problemem Polski jest przepływ informacji. Nie jesteśmy w stanie wypowiadać się na poziomie międzynarodowym – w imieniu *Wspólnoty Europejskiej i Krajów Członkowskich wypowiada się Prezydencka*. Polska nie informuje na arenie międzynarodowej o swoich dokonaniach – brak jest silnego przekazu informacji z Polski na forum międzynarodowe – należy szybko zebrać dokonania Polski w za-

kresie efektu ekologicznego, zwłaszcza jako skutek systemu finansowania ochrony środowiska i zlecić dużej agencji PR przekazywanie tych informacji dla społeczeństwa polskiego i na forum międzynarodowym.

Brak aktywnej polityki i systemu wsparcia oraz odpowiednich postanowień prawa, przy nacisku Wspólnoty i opinii światowej oraz wprowadzaniu kolejnych zobowiązań będzie skutkowało dla Polski: znaczącym wzrostem ceny energii, przrzucaniem kosztów na społeczeństwo, niekonkurencyjnością naszej gospodarki, przeniesieniem produkcji z naszego kraju.

Reasumując: należy stworzyć szybko sprawną strategię ochrony klimatu i przygotować ustawę o ochronie klimatu, które by zawierały ambitne cele, sprawny system wsparcia łączący istniejące instrumenty i tworzący nowe, wdrożenie GIS i możliwe JI. Należy wyasygnować środki na nowe technologie. Bardzo istotny jest przepływ informacji z Polski na forum międzynarodowe o dokonaniach Polski, ambitnych celach i środkach.

Potrzebny jest duży zespół ekspertów, który będzie wypracowywał i wdrażał strategię ochrony klimatu oraz prezentował pozycję Polski jako kraju węglowego i zawalczy o środki ze Wspólnoty Europejskiej na ochronę klimatu. Zwłaszcza, iż słyszy się dosyć powszechną opinię, iż krajom z gospodarką przejściową powinno się uniemożliwić wykorzystanie hot air. W przypadku braku aktywnych działań Polska stanie się krajem peryferyjnym.

